

znanstvu, rastlinoznanstvu i. t. d., da, na pr. izvé, kakošen upljiv ima zemlja, voda, zrak, svetloba, toplota, ta ali uni živež i. t. d. na rastline in domačo živino. Ko si je v imenovanih predmetih mladina podlago dobila daljemu učenju, ne bode jej potem težko razumeti to, kar zahteva umna sadjereja, čebeloreja, sviloreja, obdelovanje polja, senožeti, vinogradov, gozdov in reja naše domače živine. Po vsem tem ni nam treba dostavljati še to, da v takih kmetijskih šolah, ki so naslonjene na ljudske šole, se ne uči kmetijstvo v vseh razdelkih na drobno, kajti za ves tak obširni nauk je čas podučevanja prekratek. Navadno je taka šola za nauk kmetijstva po zimi dvakrat na teden, vselej po dve uri, namreč ob nedeljah ali praznikih in pa en delavnik popoldne take dni, ki so učencem naj bolj pripravní; — spomladi pa se začne, ko se na vrtu dela pričeti zamorejo, meseca sušca in traja do konca oktobra, — tudi po dvakrat na teden. Kateri dnevi in ure se izvolijo za ta nauk, o tem se učitelj dogovori s krajnim šolskim svetom; županstvo pa to potem razglasi starišem dotične šolske občine. — In tako smo Vam razložili vse, kar je treba, da poznate namen teh šol, njih veliko korist, in kako se dajo z majhnimi stroški ustanoviti. Za primerno plačo učitelja bode skusila skrbeti dežela, ki se tudi od slav. ministerstva kmetijstva, katero svojo posebno skrb obrača tem šolam, nadeja kake podpore. — Prevdarite tedaj možje, ki na čelu stojite občini in ljudski šoli, kar Vam tukaj priporočamo; razglasite to po svoji občini in posebno starišem, ki imajo za tako šolo pripravnih mladenčev, da se ogrejejo njihova srca za njeno napravo, spomnivši se tehtnih besed, ki jih je že pred pol stoletjem naš Vodnik govoril svojim rojakom tako-le:

**Kranjo! tvoja zemlja je zdrava,
Za pridne nje lega najprava;
Iše Te sreča, um Ti je dan,
Najdel jo boš, ak' nisi zaspan!**

Od deželnega odbora Kranjskega. V Ljubljani, 2. sveč. 1876.

Šolarska knjižnica.

III.

14. **Oče naš. Povest za keršansko mladost in keršansko ljudstvo. Po priporočenju nékega častitljivega duhovna iz nemškega poslovenil Fr. Malavašič. Z eno podobšino. V Ljubljani, 1854. Natisnil in založil J. Rudolf Milic. Cena 40 kr.**

Knjiga obsega 236 strani v 8°. Povest je osnovana na podlagi ónih žalostnih dogodkov, ki so se vršili okoli 1798. leta na Francoskem. Pripoveduje, kako so francoski púnti vznemirovali malo ne vso Evropo, kako so brezbožni francoski republikanci zaničevali sv. vero, razdirali cerkve, preganjali duhovne, zatirali nedolžnost in oskrunjevali vse, kar je bilo svetega in Bogu dopadljivega. Povsod, kamorkoli so prišli Francozje, šli so za njimi púnti, nevera in zaničevanje Jezu Krista. Vse to se razpravlja v prijetnej pripovedi, ki je razdeljena na sedem oddelkov,

kakor tudi „oče naš“ obstoji iz sedem prošenj. Vsak oddelek ima v napis jedno očenaševo prošnjo. — Povest je vsakako vredna, da jo bere slovenska mladina, zato je naj se sprejme v šolarsko knjižnico za bolj odraščeno mladino, da jo domá starišem na glas bere. Škoda, da nij jezik popolnoma čist; knjiga je pisana tako, kakor se je 1854. leta sploh slovenski pisalo, a od istega časa se je v slovenščini zelo napredovalo. Ako bi knjiga dospela kedaj v drugi natis, treba bi jo predelati po sedanjaj slovenskej slovnici, kajti páziti nam je posebno na to, da se naša mladina čiste slovenščine vadi.

15. **Deset krajcarjev cesarja Jožefa. Podučna povest iz národnega življenja češkega. (Ponatisnjena iz „Vrtca“.) V Ljubljani, 1873. V založbi in na prodaj pri Janezu Giontini-tu, bukvarji v Ljubljani. Cena 12 kr.**

Ta zelo mična in podučna pripovedka zasluži, da jo vsak otrok bere; posebno primerna je rokodelčičem in učencem ponavljalne šole. Knjižica obsega 25 strani v 8° in ima štiri podobice. Nobena šolarska knjižnica naj bi ne bila brez nje. Takih drobnih knjižic naj bi imele šolarske knjižnice po več iztiskov, da je lahko po več otrok ob jednom bere.

16. **Venček za vezilna darila, ali vošilne pesmice o godovih, novem letu in drugih priložnostih, z nekterimi spominskimi listeki in grobnimi napisi. (Drugi popravljeni in pomnoženi natis.) V Ljubljani, 1869. V založbi in na prodaj pri Jan. Giontini-tu. Cena 18 kr.**

Vsak učitelj dobro vé, koliko ga otroci nadlegujejo, kadar je očetov ali máterin god, pa tudi o novem letu in drugih priložnostih, proséc ga, naj bi jim napravil kako vošilce, da je potlej prepíšejo na lep papir in dadé očetu ali materi za god. Posebno v mestih in večjih trgih ima učitelj mnogo posla s takimi stvarmi. Zatorej je „Venček“, ki obsega 25 prav primernih in različnih godovnic v vezanej besedi in 4 različna vošila za novo leto, potlej pa še spominske liste in grobne napise prav prilična knjižica v ta namen. Učitelj jo lahko o takih priložnostih izposojuje otrokom na dom, da si prepíšejo to, česar želé, in s tem je dvojni namen dosežen: otroku se je izpolnila njegova srčna želja, in tudi knjižico je vso prebral, kar mu je gotovo na korist v vsakem obziru. Tedaj ne bodite brez „Venčka“ v šolarskej knjižnici!

17. **Vošilna knjižica ali vošilni listi za novo leto, godove in rojstne dneve. Slovenskej mladini v porabo spisal Ivan Tomšič, učitelj na c. k. vadnici v Ljubljani. V Ljubljani, 1870. V založbi in na prodaj pri Jan. Giontini-tu. Cena 20 kr. (Trdo vezane 30 kr.)**

Ta knjižica ima isti namen, kakor zgorej omenjeni „Venček“. Razloček je samo ta, da „Venček“ ima vošila v vezanej besedi (vérzih), a

tukaj je vse v prozi. Prav prijetni otročji listi se vrsté drug za drugim in sicer za novo leto, godovne in rojstne dni, raznim osebam i. t. d. Listi so kratki in pisani v čistej, pravilnej slovenščini. Knjižica obsega 96 različnih vošilnih listov, ki je učitelj tudi lahko v spisovanje listov v šoli rabi. Cena je nizka, zatorej le v šolarsko knjižnico ž njo!

Dopisi in novice.

Iz Železnikov 20. februarija. O letošnji hudi zimi in velikem snegu se je že mnogo pisarilo, in tudi jest sem bil tam-le enkrat v »Tovariš-u« nekaj omenil. Zdaj se je v tem vendar obrnilo na bolje, in te dni sneženo odejo tako vganja, da, če ostane kaj časa pri tem, bomo kmali zopet po kopnem hodili. Le škoda, da nesreče, ki jih je napravil ta samosilni zimski gost, ne bodo tako kmali in tako lahko poravnane. Mnogo poslopij je namreč poškodoval; pa gotovo bi jih bil še več, ako bi ne bili ljudje o pravem času pričeli snega iz streh kidati. Prizadjalo je sicer to mnogo stroškov, pa vendar je bolj manjša, kot večja škoda. Tudi plazovi so po naših krajih marsikakega človeka poderli na tla in pod sé, vendar so bili ljudje k sreči vselej pri roki, da so stiskanim urno priskočili v pomoč. Le v Zalemlogu je plaz eno ženkico umoril. Prav o čudežu pa more govoriti naše ponavljavne šole pridni učence Matija Lahajnar, ki je 8. t. m. sneg iz strehe dva nadstropja visoke hiše kidaje podersnil se doli, padel na glavo v fužinski vodotoč mimo hiše tekoč, pa razun male práske na obrazu se čisto nič ni poškodoval, okoravno je bilo vode komej za $\frac{1}{2}$ metra globoko v rakah. Velika sreče pri tako hudo preteči nevarnosti je pač redka, in djal sem fantu naslednjo nedeljo v šoli: Le Boga zahvali, da si danes še tukaj, in nikoli nikar ne pozabi, v kaki očividni smertni sili si se znajdel. — Z Bogom! J. Levicnik.

— *Is seje c. k. dež. šl. sveta v Ljubljani 20. januarija l. 1876.* Razrešeni opravljeni spisi so se vzeli na znanje. — Namestni učitelj na ljublj. realki prosi za definitivno službo, prošnja se je predložila ministerstvu. — Konf. zapisnik št. 4 ljublj. višje realke se je razrešil z nekaterimi opazki do ravnateljstva. — Poročilo dež. nadzornika za human. predmete o kranjski realni gimnaziji se je predložilo slav. ministerstvu. — Prošnja ljublj. učiteljsca, da se sme postaviti pomožna učiteljica ter primerno nagraditi, se je predložila slav. minist. Založništvo E. Hölzelna na Dunaju je naznanilo, da hoče napraviti zemljevid Kranjskega, sklenilo se je, slav. ministerstvo naprositi, da hoče nekaj naprej dati, da se napravi tak zemljevid. — Glavnemu učitelju na ljublj. učiteljscu se je privolila in odkazala prva petletna doklada. — Soseska v okolici ljublj., ki se je pritožila zaradi njenega vsolanja, se je vslisala. — Zastran šolskega poslopja v Dolskem pri Šent-Heleni se hočejo obrniti do deželnega odbora, da se bode za stavev privolil donesek, ki se bode privzel v predštev za normalni šolski zavod za l. 1877 in 1878. — Da se plačajo šolske klopi v šoli, na novo zidani, v Zagorji, se je sklenilo, naj se sl. ministerstvo naprosi, da dovoli pripomoč vsled določbe finančne postave za l. 1875, namenjene v povzdigo ljudskega šolstva na Kranjskem.

Pomnoženi okrajni šolski svet je nasvetoval (presentiral) nadučitelja, to nasvetovanje se ni poterdilo, ker ni bilo postavno, in se je okrajnemu šl. svetu s potrebnimi naročili nazaj poslalo. — Normalni šolski zavod stalno prevzame